

**Lauksaimniecības konsultatīvās padomes sēdes
PROTOKOLS**

Rīgā

2024.gada 18. jūnijā

Nr. 9.2-10e/3/2024

Vieta: klātienes sēde ZM 23. stāva zālē

Sēdes sākums: plkst. 9:00

Sēdes norises tiesiskais pamats: Ministru kabineta 2022. gada 6. decembra noteikumi Nr. 769 "Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums".

Sēdes dalībnieki. Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) sēdē ar balsis tiesībām piedalās:

Nr.p.k.	Pārstāvētās iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats	Padomes locekļa vārds, uzvārds
1.	Zemkopības ministrs, Padomes priekšsēdētājs	Armands Krauze
2.	Biedrības "Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija" valdes priekšsēdētājs	Raivis Bahšteins
3.	Biedrības "Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome" valdes priekšsēdētājs	Guntis Gūtmanis
4.	Biedrības "Latvijas Pienācīgu Centrālā savienība" valdes priekšsēdētājs, biedrības "Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija" pārstāvis	Jānis Šolks
5.	Biedrības „Lopkopības saimniecību asociācija” valdes loceklis	Jānis Miežītis
6.	Biedrības "Latvijas Zemnieku federācija" valdes priekšsēdētāja	Agita Hauka
7.	Biedrības Zemnieku "Lauksaimnieku apvienība" valdes loceklis	Andris Gargurnis
8.	Biedrības "Latvijas lauksaimniecības kooperatīvu asociācija" valdes priekšsēdētājs	Indulis Jansons
9.	Biedrības "Zemnieku saeima" valdes loceklis	Mārtiņš Trons

Citi Padomes sēdes dalībnieki:

Nr. p.k.	Iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats	Vārds, uzvārds
1.	Zemkopības ministra biroja vadītājs	Māris Gelsbergs
2.	Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietniece	Dace Arāja
3.	Lauku atbalsta dienesta direktora vietnieks	Indulis Āboliņš
4.	Valsts darba inspekcijas direktora vietniece	Andra Auziņa
5.	Valsts darba inspekcijas Juridiskās nodaļas vadītāja	Aiga Šibeika

6.	Valsts augu aizsardzības dienesta direktore	Kristīne Lomakina
7.	Valsts augu aizsardzības dienesta Agroķīmijas departamenta direktors	Lauris Leitāns
8.	Latvijas Apvienotās putnkopības nozares asociācijas valdes priekšsēdētājs	Jānis Gaigals
9.	Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta direktors	Zigmārs Ķikāns
10.	Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja	Elīna Dimanta
11.	Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta direktore	Liene Jansone
12.	Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta direktora vietniece	Biruta Inģilāvičute
13.	Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta Valsts atbalsta plānošanas nodaļas vecākā eksperte	Ligija Ozoliņa
14.	Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja	Dagnija Muceniece
15.	Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vecākais eksperts	Andris Orlovskis
16.	Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības departamenta Lauksaimniecības ilgtspējīgas attīstības nodaļas vecākais eksperts	Einārs Mednis

Saskaņā ar Ministru Kabineta 2022.gada 6.decembra noteikumu Nr. 769 "Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums" 18.punktu, Padome ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse no padomes locekļiem. Padomes sēdē piedalās 8 (astoņi) Padomes locekļi, tāpēc Padome ir lemttiesīga.

Padomes sēdes protokolētājas: Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta Valsts atbalsta plānošanas nodaļas vecākā eksperte Ligija Ozoliņa, Tirdzniecības un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja Elīna Dimanta.

SĒDES DARBA KĀRTĪBA

1. Kritēriji kūdraugšņu nogabalu identificēšanai LAD lauku bloku kartēs uz kuriem attiecināmas LLVS 2 kūdraugšņu aizsardzības prasības no 2025. gada;
2. Sociālo nosacījumu sistēmā iekļaujamās prasības attiecībā uz nodarbinātību, darba ņēmēju un veselības aizsardzību, darba aprīkojumu un piemērojamais atbalsta samazinājums prasību neizpildes gadījumā;
3. Grozījumi Transporta enerģijas likumā attiecībā uz obligāto biodeģvijas piejaukumu;
4. Informācija par NEKP iekļautajiem lauksaimniecības un ZIZIMM pasākumiem;
5. Dažādi:
 - Riska fonda izveide;

- *De minimis* regulas grozījumu projekts.

1. Kritēriji kūdraugšņu nogabalu identificēšanai LAD lauku bloku kartēs uz kuriem attiecināmas LLVS 2 kūdraugšņu aizsardzības prasības no 2025. gada (1., 2. pielikums)

Z. *Ķikāns (ZM)* – informē, ka KLP stratēģiskā plānā 2023.-2027.gadam jau ir apstiprinātas standarta prasības un š.g. 18.aprīlī Lauksaimnieku konsultatīvās padomes sēde lēma par nepieciešamām izmaiņām pamatprasībās, kas saskaņā ar š.g. 14.maija Uzraudzības komitejas lēmumu tika iesniegtas Eiropas Komisijai (turpmāk – EK). Šodien diskutēsim tikai par kūdrāju augsnes identificēšanas kritērijiem.

ZM piedāvā četrus kritērijus izmantot kūdrāju augsnes identificēšana, kā rezultātā ~10 tūkst. ha kūdrāju augsnes tika identificētas Lauku atbalsta dienesta bloku kartē un iepriekš izsūtītā saitē bija iespēja iepazīties ar jaunajām platībām.

Otrs izlemjamais jautājums ir par gadījumiem, ja lauksaimnieks nepiekrīt, ka rīcībā esošā platība ir identificēta, kā kūdrāju augsne. Lauksaimniekam ir iespēja lūgt pārskatīt identificēto kūdrāju augsnes platību, vērsot ar iesniegumu VAAD un ņemot vērā veiktās augsnes analīzes, kas nav senākas par septiņiem gadiem, bet īpaši (nitrātu) jutīgajās teritorijās - pieci gadi, vērtējot augsnes analīzēs norādīto organiskās vielas saturu. Augsnes analīzes lauksaimnieks pats var veikt, nodrošinot paraugu noņemšanas piesaisti koordinātēm vai izmantot VAAD pakalpojumu.

Sēdes laikā izteiktie viedokļi:

G. *Gūtmanis (LOSP)* – nekas nav mainījies, joprojām paliek, ka par neprecīzām kartēm ir jāmaksā lauksaimniekam, ierosina, ja lauksaimnieks apstrīd un kūdrāju augsne ir tad lauksaimnieks apmaksā augsnes analīzes, bet ja nav - valsts.

A. *Krauze (ministrs)* – norāda, ka karte vairs nav virtuāli modulēta, bet apvienojot platības, kas sakrīt gan Norvēģu projektā gan jau esošo kūdraugšnes karti. Aicina atstāt esošo kārtību, jo jāņem vērā, ka veicot analīzes tomēr arī tiek noteiktas citas vielas, piemēram, fosfors un kālijs, kā arī ņemot vērā, ka jau būtiski ir samazināta kūdrāju augsnes platība 2.LLVS standarta vajadzībām no 90 tūkst.ha un 10 tūkst. ha, izslēdzot lielu daļu platību par kurām bija strīdus gadījumi par neprecizitātēm.

A. *Gargurnis (LA)* – kūdrāju augsnes nevajag tikai pēc organisko vielu, bet arī pēc dziļumu noteikt.

L. *Leitāns (VAAD)* – lielāks risks ir mineralizēšanas process nekā kūdras augsnes slāņa samazinājums, tāpēc organiskā vielas saturs būs izslēdzošāks kritērijs

A. *Krauze (ministrs)* – jo augstāks organiskās vielas saturs augsnē, jo varētu būt biežāks slānis, likumsakarība, 35% būtu ļoti reti.

Z. *Ķikāns (ZM)* – ja rodas strīdus situācijas, tad var mēģināt pierādīt un vērsties VAAD

A. *Krauze (ministrs)* – ja organiskās vielas saturs augsnē ir 37% – vai ir VAAD metodika kā to noteikt dziļumā?

L. *Leitāns (VAAD)* – nav šāds pakalpojums pieejams, arī privātajiem nav. Ja 35% tiek noteikti, tas tiek vērtēts kumulatīvi – ja ir 37%, tad 40cm dziļumā noteikti būs vismaz 35%.

A. *Gargurnis (LA)* – priekšlikums tomēr ieviest dziļuma noteikšanu arī.

A. *Krauze (ministrs)* – ja ir vēlme vai vajadzība kā pakalpojumu varētu noteikt arī kūdrāju slāņa biezuma vērtēšana

I. *Jansosns (LLKA)* – vai ir droši, ka šie ZM piedāvātie kritēriji tiks apstiprināti un nekas nemainīsies?

A. *Krauze (ministrs)* – šie kritēriji atbilst starptautiski pieņemtajiem standartiem organisko augšņu noteikšanai, pie tā arī jāpieturas.

L. *Leitāns (VAAD)* – attiecībā uz organiskās vielas saturu, kūdras slāņa biezumu un kartēm nesaredz problēmas, tie atbilst starptautiskajiem standartiem, bet diskutabls punkts ir tikai noteiktie 0,3ha un 60%, bet Igaunijai ir līdzīgs kritērijs.

Z. *Ķikāns (ZM)* – nevar neko garantēt/apsolīt, jo nevar izslēgt, ka saskaņojot jaunos grozījumus EK var jautāt, pēc kādiem kritērijiem tiek identificēta kūdrāju augsne. KLP SP grozījumu saskaņošanas procesā Igaunijai EK pacēla jautājumu par kūdrāju identificēšanu. Ja EK mums to neprasa, paši neradīsim, bet ja EK neprasis, tad šo kritērijus nesaskaņosim ar EK, bet iestrādāsim MK noteikumos. Ja konsultatīvā padome akceptē kritērijus, tad virzām MK noteikumus un ejam uz priekšu.

M. *Trons (ZSA)* – par bloku palielināšanu jautājums, var būt interesantas situācijas, piemēram, kadastrs ar platību 80-85 ha, un kadastrs ir sadalīts 2 blokus ziemāji un vasarāji, attiecīgi viņš var apvienot atsevišķus blokus, un attiecīgi, ņemot vērā 65% kritēriju, attiecīgā platība “izkrīt”, neizpilda kritērijus – vai ir iespējama bloku apvienošana, ja apvienojot neizpilda nosacījumus?

I. *Āboliņš (LAD)* – LAD veidojot lauku blokus skatās, ja robežas nav, tad veido vienu bloku, ja ir robeža, tad ir 2 bloki, jāizlemj uz priekšu kā dalīt. Nebūtu labi, ja vienus blokus izveido, to skaits paliek mazāks un tie beigās neizpilda kritērijus. Robežas var mainīt blokus var apvienot, jāizlemj, vai vajag nofiksēt šos blokus. Ierosinājums uz noteiktu datumu nofiksēt blokus un tikai pēc analīzēm, kas pierāda, ka nav kūdrāju augsne var izņemt no slāņa.

M. *Trons (ZSA)* – par aršanas kritēriju 20cm dziļumā, ja šo saskaņo ar EK, ir ok, ja nē, rodas problēmas

A. *Krauze (ministrs)* – tas šobrīd ir nezināmais faktors. Par blokiem, tad pagaidām paliekam pie tā, ka var apvienot un dalīt, bet kūdrāju augsnes fiksējam uz konkrētu datumu.

L. Leitāns (VAAD) – pēc tam var veikt atsevišķas analīzes, ja nepiekrīt kartei. Slāņa datos ieliek, ir vai nav analīzes un datums.

M. Trons (ZSA) – būtu jāvienojas par to, kam ir jābūt kūdrāju augsnes slānī.

L. Leitāns (VAAD) – slānis būs tas pats, tikai ar papildus informāciju par analīzēm.

I. Āboliņš (LAD) – LAD lauku bloku kartē parādās tikai kontūras.

L. Leitāns (VAAD) – pēc būtības kartēs pirmie 4 kritēriji salikti visi kopā, analīzes ir papildus, tās nemaina kontūras, bet noder izslēgšanas kritērijam – ir vai nav kūdrāju augsne.

A. Krauze (ministrs) – norāda, ka bloku fiksēšanu attiecināt tikai uz kūdrāju augsnes un kūdrāju augsnes bloki tiek noteikti pēc šiem 4 kritērijiem.

J. Miezītis (biedrība “Lopkopības saimniecību asociācija” (turpmāk – LSA)) – Vai ir kartes kur ir veiktas augstas analīzes?

L. Leitāns (VAAD) – tādas kartes nav pieejamas, jo tikai lauksaimniekam kurš veic augsnes analīzes ir pieejami rezultāti, ir jautājums vai grib, lai citi redz šo informāciju?

A. Krauze (ministrs) – Šāda informācija ir, bet kāpēc, lai kaimiņš to gribētu redzēt?

L. Leitāns (VAAD) – VAAD rīcībā ir informācija par 500 – 600 tūkst. ha, kur ir veiktas augsnes analīzes.

Z. Ķikāns (ZM) – pieņemam, ka visi atbalsta piedāvātos kritērijus, gatavosim MK noteikumu grozījumus, LAD publicē kartes pēc piedāvātiem kritērijiem un virzām MK grozījumu projektu uz sabiedrisko apspriešanu.

A. Krauze (ministrs) – par 20 cm kritēriju vēl ir jāgaida EK apstiprinājums, tas ir nezināmais lielums. Tas attieksies uz 3000 ha kūdrāju augsnes, kas tiek arti, bet tas nav daudz uz visu Latvijas lauksaimniecības zemes platību. Nav skaidrs, kāpēc jāierobežo aršana, bet jāatstāj citi kritēriji. Jāstrādā ar EK un jāsaprot, ka aršana nav slikta.

Nolemj:

Ņemto vērā, ka vienbalsīgi tiek atbalstīti ZM piedāvātie priekšlikumi un Padomes pieņemtajiem lēmumiem ir ieteikuma raksturs, saskaņā ar Ministru Kabineta 2022.gada 6.decembra noteikumu Nr. 769 “Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums” 20.punktu, **ministrs pieņem sekojošu gala lēmumu:**

- 1) Apstiprināt četrus kritērijus kūdrāju augsnes nogabalu identificēšanai, uz kuriem attiecināmas 2. LLVS standarta prasības, un kūdrāju augsnes slānis nosakāms kā references slānis, kuru neietekmē lauku un lauku bloku robežu izmaiņas nākotnē. (1.pielikums 1.1. apakšpunkts)
- 2) Apstiprināt ZM piedāvāto kārtību iebildumu izskatīšanai un kūdrāju augsnes slāņa precizēšanai, ņemot vērā augsnes organiskās vielas saturu. (1.pielikums 1.2.apakšpunkts)

- 3) Virzīt izstrādāto MK noteikumu Nr.198¹ grozījumu projektu par kūdrāju augsnes nogabalu identificēšanu publiskajai apspriešanai. (2.pielikums)
- 4) LAD publikot kūdrāju augsnes references slāni LAD lauku bloku kartē, identificējot kūdrāju augsnes nogabalus lauku bloku teritorijās.

M. Trons (ZSA) – aicina protokolā iekļaut, ka ZSA ir priekšlikums pieļaut bloku precizēšanu, ja kadastrs ir lielāks nekā bloks un gala termiņu bloku apvienošanai noteikt līdz 2024.gada 31.decembrim.

2. Sociālo nosacījumu sistēmā iekļaujamās prasības attiecībā uz nodarbinātību, darba ņēmēju un veselības aizsardzību, darba aprikojumu un piemērojamais atbalsta samazinājums prasību neizpildes gadījumā

Z. Ķikāns (ZM) – ziņo, ka no 2025.gada dalībvalstīm obligāti ir jāievieš sociālo nosacījumu sistēma. Sociālo nosacījumu sistēma ir saikne starp ES atbalsta maksājumu saņemšanu un atbilstību normatīvajos aktos noteiktām prasībām darba tiesību, nodarbinātības, veselības un drošības jomās. Š.g. 10.aprīlī tika organizēta darba grupa ar lauksaimnieku nevalstiskajām organizācijām (turpmāk - NVO) un Valsts darba inspekciju par prasībām un piemērojamiem atbalsta samazinājumiem. Pēc darba grupas tika izsūtīt visi dokumenti un NVO aicināti iesūtīt neskaidros jautājumus un priekšlikumus. Par nosūtītajiem darba dokumentiem un MK noteikumu priekšlikumiem netika saņemti ne jautājumi ne priekšlikumi. Atkārtoti norāda, ka netiek noteiktas jaunas prasības, tiek piemērotas tikai jau nacionālā likumdošanā spēkā esošās prasības attiecībā uz darba apstākļiem, darba drošību un veselības aizsardzību, bet ne visas.

G. Gūtmanis (LOSP) – jautājums, kā uz sezonas laukstrādniekiem, ar kuriem netiek slēgts rakstiski darba līgums attieksies nosacījums par darba līgumiem?

A. Auziņa (VDI) – norāda, ka attiecībā uz sezonas laukstrādniekiem darba tiesiskās attiecības tiek balstītas galvenokārt uz uzņēmuma līgums, kas varbūt mutisks un LAD EPS tiek veikta atzīme par šiem sezonas laukstrādniekiem. Līdz šim ir konstatēti gadījumi, kad patstāvīgi strādājošie darbinieki tiek nodarbināti, kā sezonas laukstrādnieki, šādos gadījumos, kad var pierādīt, ka darbinieks tiek nodarbināts patstāvīgi tiek piemērots sods par rakstiska darba līguma nenoslēgšanu. Šādi gadījumi ir reti, tomēr tādi ir. Ja ir faktiskie apstākļi, kas ir pierādīti, tie ir smagākie pārkāpumi, pēc būtības neliela ēnu ekonomikas daļiņa, par šiem pārkāpumiem tad arī piemēro 5% samazinājumu, bet tas nav pašmērķis iet un noķert, bet pārbaudīt, bet ja puses liecina, ka neatbilst normatīvajiem aktiem, tad nav nekādu bažu, ka vērsīsies pret lauksaimnieku. Skaidro, ka 5% tiks piemēroti ļoti reti jeb darba aizsardzībai tikai gadījumos, kad ir tieši apdraudēta nodarbinātā dzīvība, jo darba devējs nav nodrošinājis pienācīgus darba apstākļus vai apmācību.

¹ Ministru kabineta 2023. gada 18. aprīļa noteikumi Nr. 198 “Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem”

G. Gūtmanis (LOSP) – jebkurš sezonas laukstrādnieks – atnāk pārbaude, bet viņam nav darba līguma, kas ir reģistrēts, vai sezonas laukstrādnieks nekrīt no tā ārā? Cilvēkiem būs bail pieņemt sezonas laukstrādnieks darbā?

A. Auziņa (VDI) – jebkurā gadījumā darbinieks tiek nodarbināts viena vai otra regulējuma ietvarā - vai nu darba līgums vai uzņēmuma līgums, specifisks izņēmums ir ar ziņošanu LAD, tas pēc būtības ir nodokļu atvieglojumiem, bet pamatā ir 2 minētie veidi. Parasti ir uzņēmuma līgums, bet, ja atsevišķos gadījumos konstatē, ka tā tiek slēptas pastāvīgas darba attiecības, tad arī piemēro administratīvo atbildību. Sezonas darbiniekiem attiecas periods 3 mēneši.

B. Ingiļāvičute (ZM) – skatās periodu no 1. aprīļa līdz 1. novembrim, šajā periodā 90 dienas.

A. Auziņa (VDI) – uzņēmuma līgums var būt arī mutisks, rakstiska forma nav obligāta.

B. Ingiļāvičute (ZM) – LAD datu bāzē, tad jāievelk ķeksītis, tas nozīmē, ka ir noslēgts mutisks līgums, bet, ja cilvēki vēlas rakstiskos līgumus, tiem nevar atteikt, īpaši ar nepilngadīgajiem, skolniekiem, tā ir sensitīva lieta.

I. Āboliņš (LAD) – vienošanās var būt mutiski vai rakstveidā, vai arī rakstveidā noslēgts darba līgums, ko reģistrē LAD.

J. Miezītis (LSA) – Lopkobības saimniecībās ir sarežģīta situācija, viens nav atnācis uz darbu, govī slauc cits, tad atnāk pārbaude, uzliek sodu, bet te jautājums par to, ka tas darbs ir jāizdara, govī ir jāslauc.

B. Ingiļāvičute (ZM) – prasības par sezonas laukstrādniekiem attiecas tikai uz augļu, ogu, dārzeņu audzētajiem, kur tiešām ir nepieciešams sezonas laukstrādnieku darbs.

J. Miezītis (LSA) – Tajā brīdī sarunāts cilvēks, kas dara to darbu, ir problēma ir jāslauc govī, bet atnāk VDI, uzliek sodu. Skaisti runāt pie galda, bet dzīvē viss ir savādāk, pat nav runa par līguma slēgšanu, bet dzīvē jāmeklē rokā vienkārši cilvēks, kurš izdarīs to darbu. Ar trimmeri arī nevar strādāt jebkurš darbinieks, ir jābūt tiesībām tiklīdz tiek pļauts apkārt fermam. Bet tagad vēl par to papildus atņems 5% no tiešajiem maksājumiem. Mežā aprīkojums arī jānodrošina visiem, tas maksā lielu naudu.

G. Gūtmanis (LOSP) – līdz šim maksāja sodu VDI, bet dzīvē tā gadās, ir visādas situācijas, kas jārisina, lai izdzīvotu, tā notiek, bet tagad atņems arī tiešos maksājumus.

Z. Ķikāns (ZM) – izskatās, ka te ir daudzas situācijas, kur jāpiesaista konsultantus.

M. Trons (ZSA) – sāk rasties jautājumi. Nav skaidrs cik lielas sankcijas, jāparādās arī brīdinājumam. Jo lielāka saimniecība, jo lielāks risks saņemt sankciju. Arodslimības nav atbildēts jautājums. Jautājums par citām DV, kādas tur ir prasības valsts līmenī, vai tur ir iespējas noteikt brīdinājumus.

Z. *Ķikāns (ZM)* – ir iespējami brīdinājumi nosacījumu sistēmā, sociālo nosacījumu sistēmā piedāvājam 1%, 3% ,5% un atkārtoti pārkāpumi – 10%, atkārtoti gadījumi - 15%.

A. *Auziņa (VDI)* – uzsvars uz darba aizsardz pārkāpumiem, ar 5% - tie visi ir gadījumi, kad tiek radīti draudi nodarbinātā dzīvībai un veselībai, tikai tad piemēro 5%, tie ir reti gadījumi, tik nopietni gadījumi ļoti reti konstatēti lauksaimniecībā. Ja iestājas letālas sekas, smagi miesas bojājumi, un konstatēts, ka nav ievērota darba aizsardzība. Cilvēku dzīvībai un veselībai ir augstākā vērtība, tad arī augstākie sodi tiek piemēroti šajos gadījumos, lielāka daļa ir par šiem tiešajiem draudiem un apdraudējumu. Par brīdinājumu – ja VDI konstatē pārkāpumu un neatbilstība ir tūlīt novēršama, VDI pat neuzsāk procedūras, nepiemēro administratīvos sodus. Bet protams diskusija par šiem jautājumiem vēl ir iespējama. Bet ja par lieliem procentiem – lieli nopietni pārkāpumi, un ne visiem uzņēmumiem, kur notiek kontroles. Tas ir pamatu pamats, lai tiktu veikta nodarbināto sociālā aizsardzība, būtu rakstveida līgums, īstenota dzīvības un veselības aizsardzība, nav tā, ka tiklīdz VDI atnāk tā ir sods.

I. *Āboliņš (LAD)* – šī gada maijā trimerētajiem izslēgta norma par apliecību mežsaimniecībā un darbojoties ar krūmgriezējiem, būtu jāpaskatās jaunākās normas, kas pieņemtas.

M. *Trons (ZSA)* – piemēram, ja strādniekam tiek izsniegta nepareizas algas lapa, salauž pirkstu/ roku un brauc uz traumām, norādot, ka trauma ir gūta darba vietā jeb lielā uzņēmumā šādas traumas var būt vairākus gada laikā. Šie ir reāli piemēri uz kuriem aicina sniegt skaidrojumus kādi sodi attiecīgos gadījumos tiks piemēroti.

A. *Auziņa (VDI)* – algas lapiņas nav iekļautas sociālo nosacījumu prasībās. Vispārīgi trīs nelaimes gadījumi lielā uzņēmumā ir parasts gadījums, cēloņi var būt dažādi, bet būtiskākais ir kāpēc notiek šādas traumas un runājot par atkārtotību ir jāvērtē, ko darba devējs ir darījis, lai novērstu šos iespējamās nelaimes gadījumus, ja vispār veic uzskaiti par nelaimes gadījumiem. Par darba aizsardzību ir tikai trīs lietas kas attiecībā uz sociālo nosacījumu sistēmu tiek prasīts, vai tiek ziņots, nelaimes gadījums tiek reģistrēts un izmeklēts, par citiem pārkāpumiem nerunājam un nepiemērojam samazinājumus. Ja smagas sekas un tikai tāpēc, ka darbinieks nav apmācīts un ir cietis, tad tā ir darba devēja atbildība.

A. *Krauze (ministrs)* – par piemēru – govs jāslauc, govs iesper, ir trauma, bet nav apmācīts kā jāpieiet dzīvniekam, līdz ar to pirms darba veikšanas jāiedod papīrs ar apliecinājumu, ka ir iepazinies ar darba riskiem

A. *Auziņa (VDI)* – ir pamatlīnijas, kas darbiniekam ir jānodrošina pirms darba veikšanas.

J. *Miezītis (LSA)* – jautājums par veselības pārbaudēm, kārojot autovadītāja apliecību veselības pārbaude jau ir veikta, tad atkal darbā ir jānodrošina veselības pārbaude, šīs dublējas.

A. Auziņa (VDI) – šo nevar nokomentēt, bet sociālo nosacījumos veselības pārbaude nav iekļauta. Šī ir plašāka diskusija.

M. Trons (ZSA) – vai var noteikt piemērojamiem sodiem griestus un ka tiek piemērots tikai brīdinājums nevis samazinājums.

Z. Ķikāns (ZM) – regulas nosaka tikai procentuālus samazinājumus pārkāpumu gadījumā. Jāiedziļinās ir katrā konkrētajā gadījumā, ir noteiktas pārbaudes, piemērojam sodus, tikai tad, kad ir izpildāms lēmums.

I. Jansons (LLKA) – ir jābūt gataviem darba drošības formalitātēm, jānoinstruē lauksaimnieki, jābūt darba līgumiem un jāskaidro strādniekiem, ka visas šīs prasības ir sasaistītas arī ar atbalstu saņemšanu.

Nolemj:

Ņemot vērā, ka NVO vēlas padziļināti iepazīties ar pārkāpumu raksturu par kuriem tiks piemērots atbalsta samazinājums un izvērtēt piemērojamā atbalsta samazinājuma samērīgumu, **ministrs pieņem sekojošu gala lēmumu:**

ZM organizēt darba grupu ar NVO un Valsts darba inspekciju, lai pārrunātu visas prasības un pārskatītu atbalsta samazinājuma piemērošanas procentus un š.g. 31.jūliju ir jābūt pieņemtam lēmumam par prasībām un atbalsta samazinājumiem, un attiecīgo jautājumu virzām uz publisko apspriešanu, šo jautājumu atkārtoti neizskatām Lauksaimnieku konsultatīvās padomes sēdē, ja vien nav tāda nepieciešamība.

Z. Ķikāns (ZM) – organizējam sanākumi 9. jūlijā 13.00 hibrīda formātā un skatām prasību sarakstu un piemērojamos atbalsta samazinājumus.

3. Grozījumi Transporta enerģijas likumā attiecībā uz obligāto biodegvielas piejaukumu

D.Arāja (ZM) – informē, ka tiek virzīti likumprojekta grozījumi par izmaiņām **transporta un enerģētikas likumā** attiecībā uz obligātā biodegvielas piejaukuma atcelšanu benzīnam un dīzeļdegvielai, dodot degvielas tirgotākajiem iespēju izvēlēties efektīvākos veidus, ka sasniegt tiem izvirzītos mērķus. Pašreiz panākta vienošanās likumprojektā iekļaut obligātā biodegvielas piejaukuma turpināšanu trīs gadu garumā. Saskaņā ar mums pieejamo informāciju LV biodegvielu ražotāji salīdzinoši mazos apjomos iepērk vietējās izcelsmes izejvielas, pārsvarā tās importē. Kas arī ir komentārs, ko ZM izteica par šo likumdošanas priekšlikumu. 1. paaudzes biodegvielas lietošanai ES līmenī ir noteikti ierobežojumi atjaunojamās enerģijas mērķa sasniegšanai. Ir jāņem vērā, ka ar 2027.gadu uzsāksies ETS II sistēma, kas sadārdzinās degvielas cenas, dēļ CO2 kvotu ieviešanas kurināmā, t.sk degvielas tirgotājiem.

Sēdes laikā izteiktie viedokli:

J.Miezītis (LSA) – norāda uz degvielas kvalitātes problēmām ko rada biodegvielas piejaukums.

M.Trons (ZSA) – atbalsta obligāto piejaukumu no ES ražotām izejvielām. Aktualizē jautājumu par degvielas uzglabāšanu, kur maksājam, t.sk lauksaimnieki, par degvielas glabāšanu.

G.Gūtmanis (LOSP) – informē, ka viedoklis starp biedriem atšķiras, bet kopumā uzskata, ka piejaukuma ir saglabājam, lai atbalstītu nozares un pievienotās vērtības radīšanu.

Nolemj:

- 1) Pieņemt zināšanai D.Arājas sniegto informāciju.
- 2) Atbalstīt obligātā piejaukuma saglabāšanu no ES ražotām izejvielām.

4. Informācija par NEKP iekļautajiem lauksaimniecības un ZIZIMM pasākumiem

D.Arāja (ZM) – informē, ka 12.jūnijā NEKP ir izsludināts publiskajai apspriešanai TAP portālā. Detalizēta info ir pieejama izsūtītajā info materiālā. Attiecībā uz lauksaimniecības pasākumiem, būtiskas izmaiņas nav paredzētas. NEKP tiek iekļauti pasākumi, kas ir KLP SP. ZIZIMM sektoram ir nosprausti ambiciozi mērķi, ne tikai Latvijai, bet lielai daļai ES dalībvalstu. ZIZIMM ir uzskatāms par vienu no sarežģītākajiem sektoriem no emisiju samazināšanas viedokļa, ņemot vērā, ka tas ir ar dabas procesiem saistīts sektors.

Ņemot vērā, ka tehnoloģiskā emisiju piesaitē LV ir mazs potenciāls, ZIZIMM ir būtiskākais sektors, kas nodrošina CO2 piesaistes Latvijā, ceļā uz klimatneitralitātes panākšanu.

Iesaistot zinātniskās institūcijas ir izvērtēti dažādi iespējamie scenāriji, to sociālekonomiskā ietekme. Izvērtējot visus iesniegtos priekšlikumus un pasākumus ir sagatavots scenārijs, ar mazāko ietekmi uz lauksaimniecības un mežsaimniecības sektoriem. NEKP iekļautie pasākumi ir brīvprātīgi un mērķēti uz teritorijām uz zemēm, kur nenotiek ekonomiski pamatota lauksaimnieciskā ražošana. Darbs pie pasākumiem un to ieviešanas tiks turpināts, ir daudz tehniski nianšu un detaļu, pie kuriem jāstrādā.

Sēdes laikā izteiktie viedokli:

A.Hauka (LZF) – norāda, ka bioloģisko slaucamo govju skaits, kā rezultatīvais rādītājs ir pārāk augsts.

G.Gūtmanis (LOSP) – min, ka apmežošanai ir paredzētās milzīgs daudzums lauksaimniecības zemju platību. Kā arī to ka kūdras ieguve koku stādu audzēšanai ir jādubulto, kas jāņem vērā piesaistes aprēķinā. Izmantot 2. pensiju līmeņa finansējumu zemes iegādei Latvijā, kas risinātu pieejamā finansējuma trūkuma jautājumu.

M.Trons (ZSA) – aicina ZM strādāt pie oglekļa sertifikātu tirdzniecības sistēmas ieviešanas Latvijā, lai regulētu ārvalstu nekontrolētu investīciju ienākšanu attiecībā uz lauksaimniecības zemju apmežošanu, ietekmējot zemes tirgu. Apmežošanas gadījumā jāskatās uz LIZ, kas ir ārpus lauku blokiem un aizaugušas platības, priekšroka vietējiem uzņēmējiem. Apmežošanas gadījumā jāorientējas uz plantāciju mežiem. Jādomā par

meža dzīvnieku populācijas palielināšanos, kas apgrūtina mežu ieaudzēšanu un rada zaudējumus arī lauksaimniekiem. Apmežošana ir jāskata reģionu līmenī.

J.Miezītis (LSA) – norāda uz apmežošanas un meliorācijas sistēmu līdzaspastāvēšanu. Ir jānosaka teritorijas, kas ir paredzētas tikai lauksaimnieciskai ražošanai.

I.Jansons (LLKA) – uzsver, ka ārvalstu investori koncentrējas tikai uz savu ilgtermiņa peļņu, mūsu SEG emisiju bilance tos neinteresē.

Nolemj:

- 1) Pieņemt zināšanai *D.Arājas* sniegto informāciju par NEKP tā pasākumiem un to ietekmi.
- 2) Virzīt uz priekšu apstiprināšanai un turpināt diskusijas par pasākumiem un to praktisko ieviešanu.
- 3) Jāturpina darbs pie oglekļa sertifikācijas shēmas ieviešanas Latvijā.

5. Citi jautājumi

5.1. Riska fonda izveide (3. pielikums)

B.Ingiļāvičute (ZM) – informē par plānotā Riska fonda izveides tiesisko pamatojumu KLP Stratēģiskā plāna regulējumā un iespēju nodalīt 3 % no tiešajiem maksājumiem, ka ir maksājami lauksaimniekam. Attiecībā uz fonda finansējumu, ir priekšlikums nevalstiskajām organizācijām pārdomāt par četriem iespējamajiem finansējuma variantiem:

1. Līdz 3 % no tiešo maksājumu finansējuma;
2. Par katru LIZ noteikt papildu NĪN summu līdz 6 euro/ha, ko iekasē pašvaldība kā NĪN maksājumu;
3. Finansējums gan no TM finansējuma, gan papildu NĪN maksājuma, ko iekasē pašvaldība kā NĪN maksājumu;
4. Finansējums riska fondā veidojas no TM saņēmēju (zemnieku) iemaksām (6 euro/ha) + administratīvās izmaksas par riska fonda izveidi un uzturēšanu no TM finansējuma nodalot X %.

Zaudējumu kompensācijas varētu saņemt lauksaimnieki, kas cietuši virs 20% zaudējumus. Iespējamie kompensējamie zaudējumi:

- tādi laikapstākļu izraisīti zaudējumi, pret kuriem nav iespējams apdrošināties;
- dzīvnieku audzēšanas nozares zaudējumi, pret kuriem nav iespējams apdrošināties;
- tirgus svārstību radītie zaudējumi;
- bioloģiskās produkcijas piesārņojuma radītie zaudējumi.

Deleģējums likumā riska fondam ir spēkā.

A. Krauze (minists) – vērš uzmanību, ka izvēloties finansējuma modeli no NĪN, nepieciešamas sarunas ar pašvaldībām un Finanšu ministriju. Tomēr ir Eiropas valstis,

kurās fondā iemaksas veic visi zemes īpašnieki. Fondā iemaksātajai summai vajadzētu būt vismaz 10 milj. *euro* gadā. Fondus neiztukšo pilnībā, vismaz 30% būtu jāpaliek uzkrājumā.

B.Ingiļāvičute (ZM) – norāda, ka NĪN maksā visi, bet labuma guvēji būs tikai daļa, tāpēc jāizvērtē, cik tas ir leģitīmi.

Nolemj:

Riska fonda izveides nosacījumu detalizētai apspriešanai Zemkopības ministrija jūlija mēnesī organizē sanāksmes ar NVO, lai atrastu labāko riska fonda izveides variantu.

5.2. De minimis regulas grozījumu projekts (4. pielikums)

B.Ingiļāvičute (ZM) – informē, ka vienam vienotam uzņēmumam piešķiramā summa trijos gados ir palielināta līdz 37 000 *euro* (laikposmu vērtēs kā slidošu 3 gadu periodu, nevis 3 fiskālo gadu periodu).

Latvijas *de minimis* griesti paaugstināti no 20,2 milj. *euro* līdz 28,8 milj. *euro*.

Koeficients dalībvalstu *de minimis* griestu noteikšanai ir 1,5%. Latvija aicinās Eiropas komisiju paaugstināt šo koeficientu līdz 2%.

Zemkopības ministrija aicina arī nevalstiskās organizācijas iesniegt priekšlikumus Eiropas Komisijai par koeficienta palielināšanu.

SĒDES NOSLĒGUMS

A. Krauze (*ministrs*) sēdi pasludina par slēgtu plkst. 11.40.

Padomes priekšsēdētājs

A. Krauze

Sēdi protokolēja:

L. Ozoliņa

E. Dimanta